

SPEIDER BLADET

NR. 1/2017 – 15. ÅRGANG. MEDLEMSBLAD FOR KFUK-KFUM-SPEIDERNE

Nytt år, nye muligheter!

JEG SYNES ET NYTT ÅR har noe magisk over seg. Vi starter liksom litt på ny. Legger det gamle bak oss og ser framover. Og da sier vi ofte: nytt år, nye muligheter! Mange av oss er jo litt ekstra motiverte til å begynne med noe nytt når vi går inn i det nye året og åpner øynene for alle de nye mulighetene.

HELDIGVIS FOR MEG OG DEG er vi medlemmer i mulighetenes organisasjon! Speideren er fullstappet av muligheter, og jeg er sikker på at du kan finne opplevelser som passer akkurat for deg.

PÅ SIDE 20 i dette bladet kan du lese om jamboree i USA i 2019. Det høres kanskje ut som det er veldig lenge til, men dersom du har lyst til å være med, er det nå du må begynne å tenke på det. Tenk så moro å delta på verdensspeiderleir sammen med nesten 50 000 andre speidere. For en mulighet!

DET SOM ER SÅ FINT med muligheter, er at de aldri tar slutt. De bare forsetter å komme hele livet. Om du forsetter i speideren til du blir gammel, vil du hele tiden få anledning til å prøve noe nytt. Kanskje skal du snart bli patruljefører eller patruljeførerassistent? I vår kommer det nye patruljeførerkurs som du kanskje får sjansen til å delta på.

DET FINNES OGSÅ MANGE spennende kurs og arrangementer du kan melde deg på. På side 24 kan du lese om Even og Sandra som har deltatt på Vinter-Roland og Norsk Roland. Det var for begge en erfaring de anbefaler andre. Det finnes så mye morsomt å bli med på i speideren, bare ta en titt på kmspeider.no. Det eneste du trenger å gjøre er å gripe muligheten!

SPEIDERHILSEN
Ragnhild

SPEIDERBLADET

Nr. 1/2017

15. årgang
Medlemsblad for
Norges KFUK-KFUM-speidere

REDAKTØR: Ragnhild Erevik Fosse
ragnhild@kmspeider.no

REDAKSJONSKOMITÉ: Ragnhild Erevik
Fosse, Maria Gran, Astrid-Amalie Hetland,
Tomas Liberg Foshaugen, Håkon
Kristoffersen, Svein Olav Ekvik

UTGIVER:

Norges KFUK-KFUM-speidere
Postboks 6810 St. Olavs plass
0130 OSLO
Besøksadresse: Grubbegata 4, Oslo
Tlf: 22 99 15 50
post@kmspeider.no
kmspeider.no
facebook.com/kmspeider

ORG.NR: 971.274.018

BANKGIRO: 3000.16.88487

LANDSSJEF: Anders Østeby
GENERALSEKRETÆR: Heidi Furustøl
LAYOUT: Helene Moe Slinning
TRYKK: 07 Gruppen AS
FORSIDEFOTO: Ørjan Apeland
OPPLAG: 9500

*Speiderbladet er trykket
på miljøvennlig papir*

2 **LEDER: Nytt år, nye muligheter**

LA DET VOKSE I DITT EGET

TERRARIUM 4

6

**TEST DERE MED
TENKEDAGSKVISS**

ANDAKT: GUD HAR SKAPT HELE VERDEN

7

8

**Mye moro med
KRYMPEPLAST**

LITEN, MEN TØFF

MAL PÅ SNØ

10

12 **CURLING**
❄️ **på isen**

**PEFFENS HJØRNE:
NYE PATRULJEFØRERKURS**

14

16

**FUGLEMERKET:
MAT TIL PIP-PIPENE**

DRA MED PATRULJEN PÅ

VINTERHAIK

18

20

VERDENSJAMBOREE I USA

OPPSLAGSTAVLA

STORT OG SMÅTT FRÅ KEUK-KFUM-SPEIDARVERDA

22

24 **BLI MED PÅ
KURS!**

ARRANGEMENTER

Arrangementer og opplevelser du kan være med på

26

A terrarium filled with lush green moss and small plants. In the foreground, a small, orange, fluffy dog figurine is visible. The background shows a blurred forest scene with trees and foliage. A large, dark green circular graphic is overlaid on the upper half of the image, containing white text.

LAG DITT EGET WONDERLAND

Som speider tilbringer du mye tid i skogen, hvor trær og planter er viktige deler av en stor sammenheng, eller et økosystem. Men hva mer er det som er viktig for at et system som naturen skal fungere?

Det kan du finne ut av ved å lage et lukket terrarium.

TEKST OG FOTO > Anne Cathrine Hyde /
Norges speiderforbund //

I ET LUKKET TERRARIUM sørger plantene og jordbakteriene selv for alt de trenger for å leve, bortsett fra lys. Det må komme utenfra. For å lage et lukket terrarium trenger du en beholder, for eksempel en vid flaske eller et Norgesglass med lokk. Beholderen kan være av plast eller glass, det som er viktig er at den er gjennomiktig, slik at plantene kan ta til seg det sollyset de trenger. Bruker du en brusflaske eller lignende, trenger du også teip og saks.

Du trenger også små steiner eller lecakuler, i tillegg til jord, planter som tåler fuktig klima, mose og vann. Spør gjerne på et gartneri hvilke planter og hvilken mose som passer i terrariet. Det er også gøy å putte en eller flere figurer inn i terrariet ditt, så det får et personlig preg. Bruker du en glassflaske som det kan være vanskelig å komme inn i med hendene, kan du bruke tynne pinner til å plassere planter, mose og figurer.

SLIK GJØR DU

Bruker du en plastflaske med kork, klipper du den i to på midten. Bruker du noe annet, er det bare å fylle på. Først legger du et lag på to cm med stein eller lecakuler i bunnen av beholderen. Så legger du et lag med jord på mellom 7 og 10 cm, i denne jorden planter du plantene dine. Rundt plantene legger du et lag med mose. Så vanner du terrariet. Det kan du gjøre med en spiseskje, og det trengs ikke mer vann enn at jorden ser fuktig ut. Å vite hvor mye vann som skal til er vanskelig, og det kan være lurt å ta litt mindre vann enn det du tror du trenger, og heller åpne terrariet i løpet av den første uken og ha i litt mer vann.

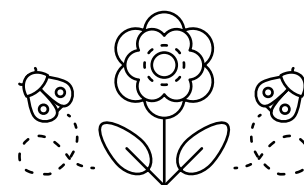
MÅ VÆRE TETT

På mosen kan du nå plassere figurene dine før du setter på lokket på beholderen din, eller dekker den med gjennomiktig plastfolie. Lokket/plasten må være tett for at vannet ikke skal kunne fordampe, så bruk teip og vær nøye, hvis du bruker plastfolie. Har du kuttet en flaske i to, må du bruke toppen til et lokk. Klipp først en stripe på to cm av toppen av flasken. Så trer du toppen av flasken over bunnen før du teiper godt igjen med gjennomiktig teip.

Til slutt skal terrariet ha god tilgang til sollys for å få fotosyntesen til å skje. Det beste er å sette det i nærheten av et sydvendt vindu. Men ikke plasser terrariet rett i vinduskarmen på varme dager, da blir det lett for varmt. Kanskje trenger du også plantelys, altså kunstig lys nå når det blir høst og vinter.

RIKTIG BALANSE

Har du fått til en riktig balanse mellom planter, jord, vann og lys utenfra, vil terrariet ditt selv sørge for alt det trenger for å leve – du har skapt et mini-økosystem, et lite Wonderland! Det er ikke sikkert at du får økosystemet i terrariet ditt til å fungere slik det skal på første forsøk, men prøv igjen og prøv deg fram! Den britiske hobbygartneren David Latimer har et lukket terrarium som har klart seg fint i 55 år, og det lever fortsatt!

HVA ER ET ØKOSYSTEM?

Et økosystem er et «samfunn» som består både av levende organismer, som planter, dyr og bakterier, og av livløse faktorer, som mineraler, vann, lys og luft. Både levende og døde deler av økosystemet har en eller flere viktige funksjoner, eller oppgaver, som hver brikke i et puslespill. Et økosystem kan være kjempestort, som jordkloden og atmosfæren, eller lite, som en sølepytt, eller et terrarium!

ÅRETS TENKEDAGSTEMA: VEKST

Hvert år den 22. februar feirer vi verdenstenkedagen hvor speidere over hele verden tenker på hverandre og fornyer løftene sine. Det er WAGGGS (World Association of Girl Guides and Girl Scouts), den internasjonale organisasjonen som alle jentespeidere er medlemmer av, som velger temaet for tenkedagen hvert år, men dagen er like viktig for gutter som for jenter! Årets tenkedagstema er vekst – og da passer det jo fint å lage ditt eget Wonderland. På kmspeider.no finner du også informasjon om hvordan dere kan ta årets Tenkedagsmerke.

Verdenstenkedagen feires over hele verden.
Men hva kan dere egentlig om Tenkedagen?
Ta kvissen og test dere!

TENKEDAGSKVISS

- 1 Hvilken dato er Tenkedagen?
- 2 Hvorfor ble denne datoen valgt for å feire Tenkedagen?
- 3 Hva er forkortelsen til verdensorganisasjonen for jentespeidere (World Association of Girl Guides and Girl Scouts) som bestemmer tema for Tenkedagen?
- 4 Hvorfor feirer man Tenkedagen?
- 5 Med hvilken hånd hilser speidere over hele verden?
- 6 I 1932 vedtok man på en verdenskonferanse at man også skulle starte en innsamlingsaksjon på Tenkedagen som fikk slagordet «A penny for your thoughts»/ «En krone for tankene dine». Hva er navnet på det som ble et fond som lever i beste velgående i dag?
- 7 Hva er årets Tenkedagstema?
- 8 Hvert år skriver landssjef en Tenkedagshilsen som kan leses på kmspeider.no. Hva heter landssjefen i KFUK-KFUM-speiderne?
- 9 Speidere over hele verden har en ____ og et ____.
- 10 En del fornyer løftet sitt på Tenkedagen. Hvordan lyder speiderløftet?

Fasit: 1. 22. februar, 2. Lord og Lady Baden-Powell hadde bursdag denne dagen, 3. WAGGGS, 4. For å tenke på andre speidere rundt om i verden, 5. Venstre, 6. Tenkedagsfondet, 7. Velst, 8. Anders Østebj, 9. Lov og løfte, 10. I tro på Guds hjelp, lover jeg: å tjene Gud, hjelpe andre og leve etter speiderloven.

GUD HAR SKAPT HELE VERDEN

TEKST > Camilia Oulie Eskildsen //

FOTO > Erling Daae Forberg //

GUD HAR SKAPT hele verden. Alt som lever: fiskene, hestene, sjøen, skogen, vinden, fjellene og oss – menneskene. Når Gud ser på oss og alt det han har skapt sier han: «Se, det er skikkelig bra».

KJENNER DERE TIL noen steder der det ikke er bra? Der det er krig eller tørke for eksempel? Er det noen av dere som kjenner noen som har kommet til Norge fordi de måtte flykte?

DEN JORDA GUD skapte helt god, har de siste årene forandret seg. Det har blitt mer flom, flere orkaner og mer ørken. Dette skjer blant annet på grunn av det menneskene gjør. Måten vi sender mat og varer på, at det vi kjøper fraktes med trailer i stedet for tog. Unødvendig kjøring med bil og fly. Alt det og mye annet gjør at været og klimaet endrer seg. Det som er så innmari urettferdig er at de som merker det mest, er de som har minst. De bor ofte på steder som er utsatt og for dem er det også vanskelig å flytte eller bygge opp igjen huset sitt hvis det kommer flom.

GUD ELSKER VERDEN og Gud elsker oss. Det gjør han uansett hva vi gjør, hvor vi er, om vi er alene eller sammen med andre. Når han elsker verden, så elsker han alle menneskene. Også de som er langt borte som vi ikke kjenner. På julaften feirer vi at Gud sendte sønnen sin, Jesus, til verden. I påsken døde Jesus, sto opp og ble levende igjen. Gud vil at vi som tror på Ham skal prøve å ligne på ham, være litt mer som Jesus. En måte å ligne Jesus på, er å være med å skape en bedre verden for alle. Få mamma og pappa til å bli med og sykle i stedet for å ta bilen og å huske på at Gud elsker oss og alle mennesker uansett. Jesus er fortsatt den som gjør det døde levende igjen.

DEN LILLE BIBEL

FOR SÅ HØYT HAR GUD ELSKET VERDEN AT HAN GA SIN SØNN, DEN ENBÅRNE, FOR AT HVER DEN SOM TROR PÅ HAM, IKKE SKAL GÅ FORTAPT, MEN HA EVIG LIV.

JOHANNES 3,16

Kult med **KRYMPE- PLAST!**

Krympeplast får du kjøpt i hobbybutikker. Det er en morsom aktivitet. Du kan lage fine nøkkelringer, magneter til å ha på kjøleskapet eller smykker.

TEKST OG FOTO > Kristin Eikanger //

NØKKELRINGER AV VERDIENE

UTSTYR

- Krympeplast
- Blyant
- Saks
- Fargeblyanter eller tusjer
- Hullmaskin
- Stekeovn
- Nøkkeleringer

Vandrere i Holmen speidergruppe laget fine nøkkeleringer av verdisymbolene til KFUK-KFUM-speiderne. De tegnet verdiene på krympeplast, før de fargela, klippet dem ut og krympet dem. Sunniva, Andrea og Isabel viser fram verdiene før de ble krympet i stekeovnen.

Bilde av verdisymbolene finner du på kmspeider.no hvis du har lyst å lage like.

1

Del et ark (tilnærmet A4) med krympeplast i 4-6 like store deler. Da blir bitene passe store til at de passer til nøkkeleringer eller magneter når de er ferdig krympet.

2

Velg deg et motiv som du ønsker å ha på det ferdige produktet ditt. Tegn motivet på krympeplasten med gråblyant og fargelegg med tusj eller fargeblyant. Velger du tusj, er det best å bruke en vannfast type.

3

Klipp ut motivet. Unngå spisse hjørner, klipp i buede linjer, for etter krymping blir hjørnekantene svært spisse.

Dersom du skal lage nøkkelering, må du ta hull med hullmaskin før du legger bitene i stekeovnen.

4

Legg alt på en stekeplate kledd med bakepapir, og følg stekeanvisningen som følger med krympeplasten.

Fest på nøkkelering eller lim til slutt på magnet på det ferdige motivet, som blir hardt etter krymping.

LITEN TØFF - men TØFF

«LITEN, MEN TØFF» ER SIDENE FOR
OPPDAGERE,
BÅDE DE SMÅ, DE LITT
STØRRE, DE TØFFE
OG DE IKKE FULLT SÅ TØFFE.

MAL SNØEN

Alt du lager av snø, kan du male. Har du prøvd? Lag en snømann, snølykt eller andre figurer og mal i vei!

TEKST OG FOTO > Kristin Eikanger //

Når snøen kommer er det flott og hvitt ute, men du og de andre oppdagerne i flokken din kan godt sette litt farge på alt det hvite! Lag snøfigurer og mal dem neste gang dere møtes.

Du kan lage snøfigurer hjemme i hagen også. Snøen må være kram for at du kan bygge og forme med den. Sett fantasien i sving og bygg snøhunder, snøløver, snødrager og mal dem med farger fra malerskrinet ditt.

Hvilken figur har du lyst til å lage?

Denne aktiviteten passer fint som en del av kravet for aktivitetsmerket SNØ for oppdagerne!

Ta bilde av det du lager av snø i vinter!

Mamma eller pappa kan legge bildet på Instagram med emneknaggen #kmspeider – og kanskje kommer bildet ditt i neste blad!

Her har snømannen blitt fargerik og fin.

MAL PÅ SNØ!

Bruk gamle malerskrin, tannbørste, oppvaskkost eller pensel. Du trenger en kopp med vann også.

Har du en sprayflaske, kan du blande malingen med vann og spraye rett på snøen. Det er også moro!

SPILL CURLING PÅ ISEN

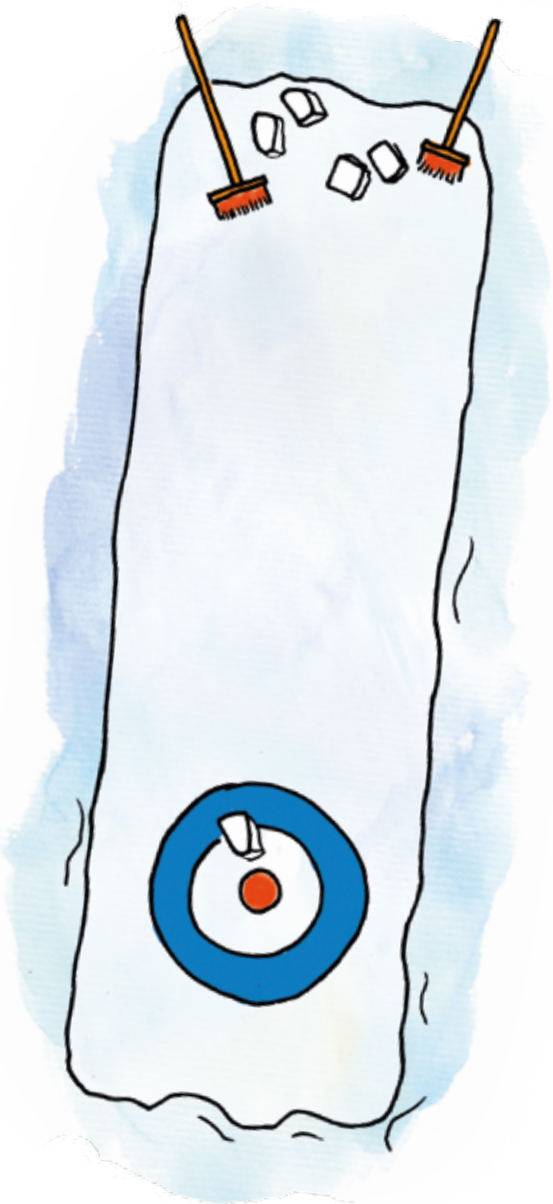
Curling er morsomt for både store og små.
Lag deres egen curlingbane og prøv dere også!

TEKST OG ILLUSTRASJON > Familieturen //
FOTO > Gøril Huse //

CURLING HAR BLITT en kjent sport i Norge de siste årene. Det er mulig å lage seg en curlingbane på isen, og bruke løse isblokker som steiner.

KORT FORTALT, og med forenklede regler, spiller man curling slik: Det er to lag. Hvert lag må ha åtte steiner (isblokker). Man markerer en bane, og i enden av banen er en sirkel (boet). Midten av boet markeres tydelig. Hovedpoenget er å få sin egen stein så nært midten som mulig. Det er lov å skyte bort andres steiner med egen stein. Det er lov å koste foran egen stein for å få den til å komme lenger. Det er ikke lov å komme borti andres stein med egen kost eller kropp. Lagene sender avgårde en stein annenhver gang.

DET LAGET SOM har stein nærmest midten av boet når alle steinene er spilt, vinner omgangen. Det spilles så mange omganger som det er avtalt.

PÅ ISEN: Ved å spa bort snøen på et vann kan du lage egen curlingbane. Pass på at isen er sikker!

ANNONSE

COGHLAN'S

Coghlan's har et unikt utvalg av utstyr til telt- og campingturer. Gjennom 58 år har de utviklet et bredt varesortiment som består av nesten 500 artikler til bruk på turer og leire. Her er noen:

- SMART UTSTYR TIL TUR OG LEIRLIV!

- praktisk foldbar grensag.

- en enkel, kompakt og populær hengekøye.

- en svært god teltplugghammer.

- svært kraftige teltplugger i plast. 6pk.

- praktiske lappesaker for tøy og telt.

- feikekost og Brett til telt.

- 15m barduntau med refleks i.

WENAAS NORDIC

Wenaas Nordic AS
Tevlingveien 23, 1081 Oslo | Pb. 23 Furuset, N-1001 Oslo
Tlf: 22 57 50 50 | Fax 22 57 50 51
Foretaksnr: NO 910 123 068 MVA
E-post: kundeservicen@wenaasnordic.com

PEFFENS HJØRNE

PILOTKURS: Det nye patruljeførergrunnkurset ble testet på Vier leirsted i Rogaland i november i fjor.

NYE PATRULJEFØRERKURS

Patruljeførerkurs er det første steget inn i det som kan bli en lang lederkarriere. Kanskje er det noe for deg?

TEKST > Ole Norland //
FOTO > Jacob Weisæth //

I ÅR LANSERER KFUK-KFUM-speiderne sine patruljeførerkurs i ny og oppdatert utgave. Oppdrag Nord og Oppdrag Sør blir byttet ut med Grunnkurs og Videregående kurs for patruljeførere. Noe er likt som før, og noe er nytt.

GRUNNKURSET tar for seg det meste du trenger for å kunne begynne som patruljefører, som f.eks. planlegging, instruksjonsteknikk og det å jobbe med merker. Det videregående kurset er for deg som vil ta med patruljen på tur. Her lærer du ting som planlegging, riktig pakking, sikkerhet og matlaging.

DET SOM ER spesielt er at den nye målplanen for patruljeførerkurs sørger for at du får samme læringsutbytte enten

du deltar på kurs på Svalbard, i Kristiansand eller på Lista, samtidig som den gir kursledelsen større frihet til å gjøre lokale tilpasninger.

FULLFØRER DU grunnkurset kan du smykke deg med en bronseknapp på speiderskjorta. Fullfører du begge kurs kan du ha to!

FØR SOMMEREN vil de nye kursene lanseres, men grunnkurset er allerede i bruk flere steder i landet, så benytt sjansen til å begynne din ledertrening! Si til lederen din at du vil delta på kurs, så hjelper han eller hun deg til å finne ut hvor neste patruljeførerkurs holdes.

HVA SLAGS PATRULJEFØRER ER DU?

TEKST > Bente Pernilla Høye //
ILLUSTRASJON > Helene Moe Slinning //

Hva er din favorittmat på bål?

- a) Tikka masala eller noe med mye krydder.
- b) Svidd pølse.
- c) Banan med sjokolade.

Dere er på leir, og det er ingen rene kopper igjen. Hva gjør du?

- a) Skyller en kopp til meg selv og lar resten stå.
- b) Peker ut to i patruljen og beordrer dem til å vaske opp.
- c) Tar oppvasken selv.

Patruljen er på haik, og dere har gått dere bort. Hva gjør du?

- a) Finner en vei og haiker hjem.
- b) Venter til mørket faller på så vi kan ta ut ny kurs ved hjelp av stjernene.
- c) Gir patruljen en lengre sjokoladepause og ringer etter noen som kan hente oss.

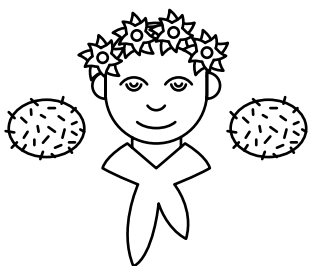
Dere har planlagt bålmøte, men regnet fosser ned! Hva gjør du?

- a) Avlyser møtet.
- b) Holder bålmøtet som planlagt, selvsagt!
- c) Lager tennbriketter og har teoribiten med patruljen innendørs, så tar vi selve båltenninga neste uke.

Hva er din ideelle leir?

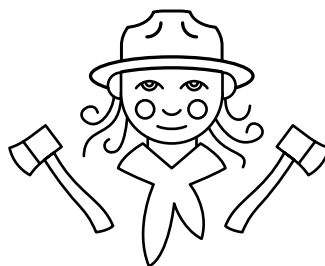
- a) Et sted som er varmt. Gjerne i tropene, med palmetrær og 30 grader i vannet.
- b) Snøhuleleir på vidda, med nordlyset flammende over himmelen.
- c) Hytteovernatting på et leirsted med full matservering, så vi har mer tid til lek og moro!

Flest A-svar:

EVENTYREREN

Du er egentlig ganske eventyrlysten, du bare foretrekker å dra på eventyr i et litt varmere klima enn her hjemme. Nye smaker og opplevelser skremmer ikke deg, men av og til må du kanskje prøve litt hardere på de vanlige tingene også, så du ikke virker lat.

Flest B-svar:

HARDHAUSEN

Du syns speiding er aller best når været og omgivelsene gir deg noen skikkelige utfordringer! Du elsker norsk natur og tar utfordringer på strak arm. Men husk at ikke alle er like glad i å presse seg som du, av og til må du kanskje roe ned litt.

Flest C-svar:

KOSEMOSEREN

Du er veldig glad i alt som har med kos og hygge å gjøre, og du er veldig flink til å ta vare på alle i patruljen og passer på at alle har det bra. Er det noen som trenger en klem eller en sjokoladebit så vet de at de kan komme til deg. Men husk at du ikke må være så opptatt av kos at det blir kjedelig!

MAT FOR MEIS: Blåmeisen er en uredd liten fugl, som ivrig tar for seg av det meste du legger ut av mat.

ALLE FUGLER SMÅ *trenger mye mat nå*

Om vinteren trenger småfuglene mye mat, og dersom du har en matstasjon utenfor vinduet, ja, da har du mye koselig underholdning også.

TEKST OG FOTO > Kristin Eikanger //

HJEMMELAGDE MEISEBOLLER

INGREDIENSER:

- 375 g delfiafett
- 150 g hvetemel (gjærne grovt)
- 150 g solsikkekjerner
- 100 g havregryn
- 225 g usaltede nøtter

Oppskrift fra Moseplassen.no

Smelt delfiafettet på svak varme. La en voksen hjelpe deg. Hakk nøtter og solsikkekjerner grovt med en stavmikser eller lignende. Bland alle ingrediensene sammen og fordel i kopper, halve kokosnøtter eller pepperkakeformer. Husk å legge hyssing i pepperkakeformene slik at du kan henge dem opp. Sett kaldt slik at det stivner. Kakeformene fjerner du. Oppbevar maten i en kakeboks på et kaldt sted. Du kan bruke hasselnøtter, usaltede peanøtter og mandler.

Se etter fuglenøtter og fuglefrøblandinger når dere er ute og handler. Mange steder kan du finne store spann med fuglenøtter ganske billig.

SMÅFUGLENE SOM overvintrer i Norge trenger mye mat når det blir høst og vinter, og insektene trekker inn i kroker og kroker i hus og trestammer. Om sommeren finner de nok mat ute i naturen, men når det blir kaldt og snø, må vi mennesker hjelpe dem slik at de kommer seg gjennom den kalde årstiden.

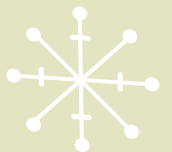
DELSOM DU LEGGER UT mat til fuglene vil de etter kort tid oppdage den og du har mange små, ivrige og sultne gjester utenfor vinduene dine. Fuglene er som oss mennesker, de liker forskjellige ting, så det er fint å variere det som står på menyen. Ulik mat på fuglebrettet gjør at du får besøk av ulike fuglearter.

SÅ SNART NOEN FUGLER oppdager matstasjonen din, så kommer det straks flere. Pass bare på at matstasjonen er plassert slik at fuglene raskt kan søke tilfukt i busker og trær, dersom en katt eller en rovfugl skulle dukke opp.

I LØPET AV VINTEREN kan du ved hjelp av en fuglebok notere ned hvilke fuglearter som kommer på besøk på matstasjonen din, og kanskje klarer du å ta bilder av noen også? Du kan lage mye fuglemat selv. På bloggen moseplassen.no finner du mange tips om hva de ulike fuglene liker best å spise.

Fuglenes favoritter:

- Solsikkefrø
- Usaltede peanøtter
- Halve epler
- Brødbiter
- Meiseboller
- Rosiner

AKTIVITETSMERKET FUGL

Å lage egen fuglemat er et av kravene for aktivitetsmerket fugl. På kmspeider.no/aktivitetsbanken finner du alle merkekravene for oppdagere, stifinnere, vandrere og rovere.

MED PATRULJEN PÅ VINTERTUR!

En haik med patruljen vinterstid kan være et eventyr som gir gode mestringsopplevelser. Her får dere noen tips dere kan bruke på Vintertråkk eller på en annen tur i den kalde årstiden.

TEKST > Fra heftet Vintertråkk //
FOTO > Harald Undheim //

På tur om vinteren møter dere andre utfordringer enn på sommerstid. Det er kaldere, mørkere og noen kanskje gruer seg litt til å sove ute. Derfor er det viktig å være godt forberedt. Turen skal være en god opplevelse for alle, og dere skal ha det hyggelig sammen.

Før dere drar på haik om vinteren, er det best om dere kjenner ruta dere vil gå. Dere må også vite at det er en fin leirplass i passelig gåavstand fra startpunktet. Sørg for at dere er framme ved leirplassen minst et par timer før det blir mørkt. Dere må ha god tid til å slå leir mens det ennå er dagslys.

UNDERVEIS

- Hvem går foran, og hvem går bakerst? Det er tyngst å gå bakerst.
- Avtal tidspunkt for «teknisk hvil».
- Alle har ansvar for å følge med på sin «buddy».
- Bli enige om hvor ofte dere skal ta pause.
- Fordel fellesutstyret hvis noen sliter med tung sekk.

FREMME PÅ LEIRPLASSEN

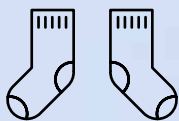
Deleger de viktigste oppgavene:

- Lage overnattingsplass / sette opp telt.
- Lage middagsmat.
- Hente / finne vann.
- Lage bål plass.
- Hvis dere er i granskogen: Legg ut godt med granbar under liggeunderlagene for ekstra isolasjon.

FØR PATRULJEN LEGGER SEG FOR Å SOVE

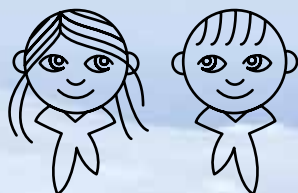
- Det er mye varmere å ligge tett sammen. La liggeunderlagene lappe godt over hverandre. Hvis dere er skikkelig tøffe bruker dere ett færre liggeunderlag enn dere er i patruljen.
- Pass på at alle har gått på do før de legger seg.
- Pass på at alle har det godt!
- Patruljefører kan gjerne legge seg sist og ta en runde for å se at alt ligger pakket sammen. Ting som ligger løst, blir vanskelige å finne igjen om det begynner å snø.

HOLD DERE VARME!

Husk å bruke noen leker for å holde humøret oppe og alle varme. På kvelden er det viktig å ikke bli svett. Da må dere passe på at lekene ikke varer for lenge. Blir dere svette, blir dere fort kalde igjen. Lek Hauk og Due eller Sisten med ski på! Eller Sheriff med maks aktivitet og høyt tempo – alle må veive med armene og skyte fort.

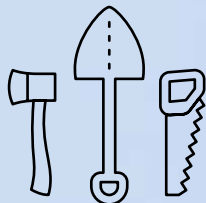
BUDDYORDNING

Alle får ansvar for å følge med på en annen i patruljen gjennom hele turen. Da skal man passe på ved jevne mellomrom at de holder følge, er varme og har husket å spise og drikke. Alle får en «buddy» som passer på seg, og alle skal passe på en annen.

VINTERTRÅKK 2017

VINTERTRÅKK ARRANGERES
FOR FEMTE GANG 3.– 5. MARS.
FÅ MED PATRULJEN UT PÅ
VINTERTUR!

UTSTYR

PATRULJEUTSTYR

- Sjekk at alt fellesutstyr er i orden.
- Kokeapparat, førstehjelpsutstyr, telt, presenning, spade, sag.
- Husk nok tørr ved dersom dere skal brenne bål.

PERSONLIG UTSTYR

- Sjekk at alle i patruljen har nok og godt nok utstyr og klær.
- Lån eventuelt av andre slik at alle er godt rustet for en vinterhaik.
- Alle må sjekke at de har god nok sovepose og liggeunderlag.

FROSTSKADER OG NEDKJØLING

Om vinteren må dere være ekstra oppmerksomme på frostskader og nedkjøling. Unngå skader ved å passe godt på hverandre. Sjekk regelmessig at alle holder varmen. Alt som stikker ut fra kroppen er utsatt for frostskader: hender, tær, nese og kinn. Følg med om det dukker opp hvite prikker på huden. Dette er et tegn på frostskade og skadestedet trenger oppvarming. Bruk kroppsvarme, ikke gni. Når det gjelder frostskader og generell nedkjøling gjelder det å fjerne årsaken til skaden, for eksempel vind eller vått tøy. Unngå utmattelse, spis og drikk nok. Riktig påkledning er viktig. Alltid ull innerst!

MAT PÅ VINTERTUR

Lag energirik mat på forhånd. Gode oppskrifter kan du finne på kmspeider.no/aktivitetsbanken. En mulepose er også bra å ha på innerlomma når du trenger rask energi. Hakk opp nøtter, sjokolade og annet godt. Lag havregrøt til frokost når dere er på tur. Det gir en god start på dagen. Husk nok drikke!

FELLESKAP: Fra Norge reiser speidere fra KFUK-KFUM-speiderne og Norges speiderforbund i tropper sammen.

VERDENSSPEIDERLEIR I AMERIKA I 2019

I 2015 reiste nesten 850 speidere, rovere og ledere fra Norge til Japan på jamboree. Er du født mellom 22. juli 2001 og 21. juli 2005, kan du delta på verdensjamboree i USA om to år.

TEKST OG FOTO > Anders Myhr Nielsen //

AVSLAPPING: Forrige jamboree var i Japan i 2015. Jamboree arrangeres bare hvert fjerde år.

SØKNÅ: Selv om det er lenge til 2019, åpner søknadsprosessen om å være deltaker i den norske kontingenten disse dager.

En jamboree er en verdensleir, og som speider er dette det største du kan oppleve. Førsti til femti tusen speidere fra hele verden samles i ti dager på leir i USA. I tillegg er troppene i USA en uke før eller etter leiren for å oppleve mer av landet. Troppene bor, lever og reiser sammen, men møter samtidig speidere fra hele verden. I forkant skal troppene på flere turer for å forberede seg og bli kjent.

Kanskje virker 2019 som veldig lenge til. Men dersom du har lyst å delta i Amerika, må du begynne å tenke på det allerede nå. I disse dager åpnes søknadsprosessen. Praktisk informasjon, pris og søkekriterier finner du enkelt når du søker opp den norske kontingenten til jamboreen i 2019 på nett.

HVEM KAN VÆRE MED?

Jamboreen er for speidere mellom 14 og 18 år, og arrangørene har bestemt at bare de som er født mellom 22. juli 2001 og 21. juli 2005 kan delta. De som er eldre kan søke om å være med i internasjonal eller nasjonal stab, og de som er yngre må vente til neste jamboree. Antall tropper blir bestemt ut fra hvor mange ledere vi har. Derfor kan det bli begrenset med plasser for speidere. Det vil også bli stilt krav til de som søker – og det er avgjørende at alle er villige til å sette av tid til troppsturene og forberedelsene i forkant. Er du godt motiverte og en aktiv speider til daglig har du gode muligheter for å få være med. Husk å søke tidlig – og start gjerne sparingen med en gang.

VIKTIGE VERDIER

Vi som kommer fra en velstående del av verden, må betale en ekstra høy deltakeravgift slik at speidere fra fattige land kan delta. På den måten blir det mulig å samle speidere fra praktisk talt hele verden. Det gjør det mulig å møte mange du ellers aldri ville møtt. Derfor blir det også viktig at vi ikke bare er opptatt av oss selv, men at vi aktivt prøver å bli kjent med speidere fra andre deler av verden. Slike aktiviteter kommer til å få et ekstra stort fokus i den norske kontingenten. Alle skal lære hvordan andre har det, forstå andres situasjon og bli inspirert til å gjøre noe bra for andre.

AMERIKA: Neste verdensspeiderleir arrangeres i West Virginia, USA.

FAKTA OM VERDENSJAMBOREE 2019

- Den 24. i rekken. Første var i England i 1920.
- Arrangeres i West Virginia, USA, fra 22. juli til 2. august 2019.
- USA, Canada og Mexico samarbeider om å arrangere leiren.
- Det er forventet 40-50 000 deltakere, inkludert internasjonal stab.
- Norge arrangerte i 1975 på Lillehammer, med 17.000 speidere fra 91 land.
- Temaet for jamboreen er «Unlock a new world».

OPPSLAGS TAVLA

STORT OG SMÅTT FRÅ KFUK-KFUM-SPEIDARVERDA.

SEND INN DINE HELSINGAR,

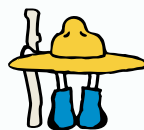
TIPS, oppskrifter eller andre oppslag
TIL speiderbladet@kmspeider.no!

SPEIDER- SNØMANN

En hilsen fra Sola KFUK-KFUM-speidere som laget en ekte speidersnømann på tur i Sirdalen i november i fjor.

VINNERE AV

HAIKELIGAEN

Haikeligaen er over for denne gang vi gratulerer årets vinnere av de seks klassene i Haikeligaen 2016.

PREMIE: Fornøyde stifinnere fra Hakadal med premien fra speiderbutikken.no. Foto: Helene Mathisen

VINNER AV BARNEHAGEKLASSEN

Maurtua, Sevland barnehage med 4.680 poeng og imponerende 430 km og 11 fisketurer bak seg.

VINNER AV FAMILIEKLASSEN

Laget JADE, med 6.324 poeng og imponerende 10.263 høydemetre på samvittigheten, samt 934 km til fots og 38 km med sykkel eller kano.

VINNER AV OPPDAGERKLASSEN

Hakadals oppdagere med 802 poeng. De har vandret 79 km til fots og reist 10 km på sykkel.

VINNER AV STIFINNERKLASSEN

Hakadals stifinnere med 636 poeng. De har tilbakelagt 72 km til fots og 13 km på sykkel.

VINNER AV VANDRERKLASSEN

Ekorn fra Tønsberg speidergruppe med 2.583 poeng. De har gått 340 km til fots og tilbakelagt 65 km med sykkel og kano.

VINNER AV ROVERKLASSEN

@TheScoutingSquad med 2.076 poeng for blant annet 2.150 høydemetre og 213 km bak seg.

Vi gratulerer alle vinnerne med topp innsats!

Skøyteis på Nordtangen

Hakadal hadde en super tur til Nordtangen en helg i januar. Kaldt, sol, stjerneklart, måne og flott skøyteis på Jarenvatnet.

Hilsen Haldis Østby

STEMNINGSFULL JULETREBRENNING

Hvert år samler Grimstad KFUK-KFUM-speidere inn juletrær som de møtes for å brenne en lørdag i januar. I år var det fint vær og god stemning under den årlige juletrebrenningen. Tradisjonen har vart i nærmere 30 år. I år ble det brent 32 trær.

- Vi gjør det mest for kosen og hyggen, og for at folk kan få bort juletrærne fra oppkjørselen, fortalte gruppeleder Trond Wirak til Grimstad Adressetidende.

Foto: Tone Veslemøy Steen

SOLID INNSATS FRA SØNDRE SLAGEN

Søndre Slagen KFUK-KFUM-speidere er en stor gruppe som holder til i Tønsberg. De har lang tradisjon for å gjennomføre Globalaksjonen, og det gjorde de også i år. Vandrergutta fikk inn kr 3868,- på en kveld. Hederlig innsats av en munter gjeng. Det vanket skolebrød fra gruppeleder Claus etter aksjonen, og gutta fikk delt ut kalendere og semestermerker. En mett og fornøyd gjeng med andre ord. Oppdagerjentene gjorde også en kjempeinnsats den dagen de gjennomførte aksjonen. Jentene samlet inn ca 5700 kr som går til fattige barn og unge på Sri Lanka. Bra jobba!

*Foto: Ingegerd Sulutvedt
og Ole Kristian Næs*

FÅ OPLEVELSER

Denne våren og sommeren er det mange kurs du kan være med på. Even, Sandra og Pauline forteller om sine erfaringer fra tre av de største.

TEKST > Elise Irene Kjelling //
FOTO > Privat //

EVENTYR UTLAND – LEIR

Dette arrangementet arrangeres for første gang i 2017, siden interessen for Guttetur til Kandersteg og Jentetur til London har vært økende. Denne turen går til Spejdernes lejr i Danmark sammen med 40 000 andre speidere fra hele verden.

– Det var utrolig kult å møte andre speidere fra andre land og møte andre kulturer. Nå har jeg venner fra hele verden. En fantastisk opplevelse! Det kuleste med leir i utlandet er at du skjønner hvor stort speiding faktisk er. Det er mye større enn lille Norge. I tillegg møter du mye bra folk og opplever ting du ellers aldri ville opplevd. Utenlandstur gir deg minner for livet!

Pauline Mørner (nummer tre f.v.), 18 år.
Deltaker på World Scout Jamboree 2015

VINTER-ROLAND

– Det beste med å være deltaker på Vinter-Roland var å møte nye speidere og dele en interesse vi alle har til felles. Vinter-Roland er et givende kurs for deg som har vært eller skal på Norsk Roland til sommeren. Det er et utfordrende og veldig kjekt kurs å ha vært med på! På Vinter-Roland lærte jeg hvordan å grave en skikkelig snøhule og kunnskaper om vinterfriluftsliv jeg ikke kunne fra før.

Even H. Stangeland fra Bore roverlag, 17 år.
Tidligere deltaker på Vinter-Roland

FOR LIVET!

NORSK ROLAND

– Hva var det beste med å være deltaker på Norsk Roland 2016?

– Det beste med Norsk Roland var alle jeg ble kjent med. Det var alltid smil, latter og glede. Det var alltid god stemning og noen å være med. Det var gøy at det var deltakere fra hele Norge, mange kule dialekter! Nå i etterkant av kurset snakker jeg fortsatt med mange av dem jeg var på kurs med.

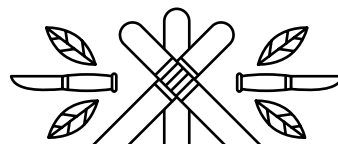
– Hvorfor vil du anbefale andre å dra på Norsk Roland?

– Jeg vil anbefale andre å dra på Norsk Roland, fordi du får mye erfaring og mye kunnskap. Kurset hadde bra opplegg og positive og glade ledere. Jeg sitter igjen med mye ny kunnskap og inspirasjon fra kurset. Jeg har fått mange nye ideer til både turer og møter. Jeg sitter igjen med mange gode speiderminner og nye venner.

– Hva lærte du på Norsk Roland?

– Jeg lærte å bli en dyktig patruljefører, som min gruppe kan dra nytte av. Jeg lærte at det er viktig å ha et patruljemiljø, jeg lærte knuter og spleising av tau. Jeg lærte mye førstehjelp og hvordan en gruppe kan samarbeide raskt, fort og kreativt.

Sandra Lundvang Ulsmåg, 16 år.
Tidligere deltaker på Norsk Roland

BLI MED, DU OGSÅ!

En oversikt over kommende arrangementer og kurs finner du på side 26 og 27 i Speiderbladet. Du finner også en fullstendig oversikt på kmspeider.no. Der kan du også melde deg på kursene. Snakk gjerne med lederen din om hvilke kurs du kan tenke deg å delta på, de kan hjelpe deg med påmelding.

ANNONSE

trangia®

Made in Sweden by Trangia AB since 1925.
www.trangia.se

Det originale stormkjokkenet fra Trangia leveres i ulike størrelser og kombinasjoner etter ditt behov.

25-6 UL m/gassbrenner

27-7 ULHA

Mini Trangia

Distributør for Trangia i Norge:

WENAAS NORDIC

Wenaas Nordic AS
Tevingevæien 23, 1081 Oslo | Pb. 23 Furuset, N-1001 Oslo
Tlf: 22 57 50 50
Foretaksnr: NO 910 123 068 MVA
E-post: post@wenaasnordic.com | www.wenaasnordic.com

ARRANGEMENTER

ANDRE NASJONALE OG INTERNASJONALE ARRANGEMENTER finner du på **KMSPEIDER.NO** UNDER ARRANGEMENTER. SE OGSÅ FORBUNDETS ARRANGEMENTSKATALOG!

ALLE PÅMELDINGER SKJER VIA **MEDLEMSSYSTEMET**, KALENDEREN PÅ **KMSPEIDER.NO** ELLER PÅ E-POST TIL **POST@KMSPEIDER.NO** DER HVOR DET IKKE STÅR ANNET. ►►► PÅMELDINGEN ER BINDEND OG BETALINGSFRISTEN ER DEN SAMME SOM PÅMELDINGSFRISTEN. PENGENE BETALES TIL KONTO: **3000.16.88487**, MERKET MED NAVN OG ARRANGEMENT.

KMSPEIDER.NO

FOR HVEM STED
INNHOOLD PRIS
TID PÅMELDING

Har du en drøm om å kunne ta med patruljen din på vintertur? Vil du oppleve hvordan det er å våkne opp i en snøhule? Da er Vinter-Roland det perfekte kurset for deg.

 For deg som vil lære mer om vinterfjellet. Kurset krever ikke forkunnskaper, bortsett fra at dette ikke bør være første gang du går på ski. Født i '02-'00.

 Patruljeledelse i vinterfjellet. Haik med overnatting i snøhule dersom været og snøforholdene tillater det. Teori og praksis om vinterfjellet. Påskebudskapet.

 7.–12. april.

 Utsikten i Odda.

 2000,-. Gir Frifondstøtte.

 Innen 3. mars.

På dette kurset blir det lagt vekt på at du skal få en fin opplevelse i vinterfjellet, samtidig som du skal sitte igjen med ny kunnskap og inspirasjon som du kan bruke sammen med patruljen din på tur om vinteren.

Det er ikke en forutsetning at du er patruljefører, og du trenger ikke forkunnskaper for å delta. Du trenger heller ikke å være veldig god på ski, men det bør ikke være din aller første skitur. Kurset gir kunnskap som kreves for å delta på Ekspedisjon vinter.

På Vinter-Roland får du lære om bekledning, utstyr, skismøring, proviant, enkel og avansert orientering, førstehjelp i vinterfjellet og naturlig sunt fjellvett. Haiken er med overnatting i snøhule som dere selv graver dersom snøforholdene tillater det. Ellers blir overnattingen inne på gamle hotell Utsikten.

Påskebudskapet er en naturlig del av programmet, og du vil kanskje få noen nye tanker om hvorfor vi feirer påske. Det blir også tid til leirbålskos, lek og moro sammen med dine nye speidervenner!

Foto: Martin Grønffell

Foto: Øystein Lothe Eldholm

Foto: Lars Røraas

EKSPEDISJON VINTER

EKSPEDISJON VINTER er et perfekt kurs for alle som har vært på Vinter-Roland, eller har tilsvarende kunnskaper fra vinterfriluftsliv. Det er derfor ingen grunn til å sitte hjemme dersom du ønsker å få bruke det du lærte på Vinter-Roland i fjor eller året før. Dette er en flott mulighet til å få gå på flere dagers tur i vinterfjellet med tett oppfølging og god veiledning fra staben.

UNDER DETTE KURSET får du praktisk erfaringer og kunnskaper om hvordan å utøve vinterfriluftsliv. Temaer vi vil gå igjennom på kurset er proviant, reparasjon og vedlikehold av utstyr på vinteren, leirbygging, orientering, trygg ferdsel om vinteren og førstehjelp.

ETTER KURSET vil du være godt rustet til å ta med patroljen og gruppa på overnattingstur vinterstid.

VINTERTRÅKK

VINTERTRÅKK ARRANGERES for femte gang 3. til 5. mars. Hvis du har vært med på Vintertråkk tidligere, vet du hvor gøy det kan være. Er det første gang i år, har du noe å glede deg til.

OPPLEGGET ER det samme som for Tråkk. Patroljen planlegger og gjennomfører sin egen haik, men opplevelsen blir en annen. Været og vinterkulden krever mer av utstyret, terrenget ser annerledes ut når det er snødekt og det er viktig å øve på orientering. Veivalg er også viktig i forhold til skred, og man må tenke på å holde varmen for å unngå forfrysninger eller nedkjøling.

DET KAN VÆRE LURT å være litt ekstra forberedt før en drar på tur med patroljen om vinteren. På side 18 og 19 finner du tips til hva det kan være lurt å forberede seg på. Her ligger alt fra forslag til mat på tur, til leker dere kan bruke for å holde varmen.

VINTERTRÅKKMERKER selges på speiderbutikken.no

KILT – PATRULJELEDELSE PÅ LEIR

HAR DU LYST TIL å lære mer om hvordan det er å være på leir? Kanskje skal du og gruppen din på en ny leir til sommeren, eller kanskje vil du bare være beredt til å kunne være en ressurs på leirer i årene fremover?

KILT ER ET forberedelseskurs som anbefales på det varmeste for speidere født '04-'01.

KILT STÅR FOR kurs i leirteknikk, og er et grunnleggende kurs om det du trenger å vite før du skal ha patroljen med på leir. Du vil lære om leirbygging, matlaging, sosialt fellesskap og patroljeledelse på leir, deltakelse og leirbål. Kurset passer for deg som ikke har så mye leirerfaring fra før, men som har lyst til å klare deg mest mulig på egenhånd i patroljen på leir til sommeren.

KILT ER EN trygg, morsom og sosial mini-leir hvor du får god veiledning fra lederne, og tid til å bli godt kjent med speidere fra andre deler av landet.

 For deg som har litt erfaring med ski og vinterfjellet fra før av, og som ønsker en noe utfordrende men først og fremst fin opplevelse i påskefjellet. Født i '01-'99.

 Opplevelseskurs med fire teltdøgn i vinterfjellet. Skred, proviant og overnatting.

 8.–12. april.

 Seljestad, Odda.

 1200,-. Gir Frifondstøtte.

 Innen 3. mars.

 For deg som forbereder deg til å reise på leir som patroljefører eller assistent for første gang. Født '04-'01.

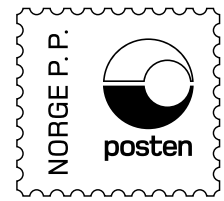
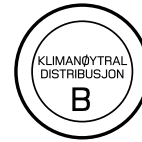
 Grunnleggende pionering, førstehjelp, matlaging på leir, telt- og leirliv og patroljeledelse på leir.

 2.–5. juni.

 Nordtangen.

 Kr. 1300,-. Gir Frifondstøtte.

 2. mai.

Opplevelser for livet

SPEIDERBUTIKKEN

Du har opplevelsene.
Vi har klærne.

Foto: Jørn Alertsen

NYHETER

Kr
749,-

ROVER BAMSEFLEECE
Supermyk hettejakke.

Kr
1198,-

DUNJAKKE
Superlett dunjakke fra
Tracker. Unisex.

Kr
1095,-

SOFTSHELLJAKKE
Fra Tracker. Dame- og
herremodell.

Kr
139,-

LUE
Lue i ribbestrikket bomull.

SPEIDERBUTIKKEN.NO

Følg oss på Facebook og Instagram,
og abonner på nyhetsbrev!